

LA ESQUELETA
DE LA
TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELETS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIO

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranger, 5

FESTAS DE BARCELONA

BRUNET

Recordant que pel Setembre
van tornársen tots mullats,

els respectables pagesos
ara baixan preparats.

CRÓNICA

ALTRA vegada 's posan de relleu las dugas tendencias del catalanisme: la dels positivistas en el sentit material de la paraula y la dels desinteressats, anyoradissos del *avior*: la dels que buscan per tots els medis el predomini polítich, encare que hajan de apelar á las més impuras alianzas qu' inspira l'ambició, y la dels que per temperament repugnan entrar en aquestas bregas y putineries: la dels que tenen el pensament y l'estómach posats en las corporacions ahont se poden donar empleos als amichs necessitats, y 'ls que tenen posat el cor en lo que queda encare de la vella Catalunya, tant més estimat y volgut, com més destrosat y ruinós.

La prosa vil y la poesia romántica semblan trobarse cara á cara.

Pero la prosa es calculista y no s'hi baralla ab la poesia. En apariencia s'hi adhereix; pero desde lo més íntim del seu sér somriu ab llástima y murmura ab la veu sorda del pensament:—

Per aquest camí, no arribareu en lloch. Anant de Sant Martí de Canigó al monastir de Poblet, pocas ne guanyareu d'actas, y no 'n portareu cap de regidor á la Casa Gran, ni de diputat al Congrés... Son una colla de criatures.

* * *

En menos de un any els catalanistas que 'n di-

Aquí tenen retratats
els sis carros, els sis carros;

FESTAS DE BARCELONA

ríam purs y desinteressats han celebrat dos festas de aquesta classe: la dels Jochs Florals,

entre las ruinas del monestir canigonech y la de la bandera de la Unió catalanista entre las ruinas de Poblet.

Sempre la mateixa afició á las ruinas, als enderrochs, á lo que cau y 's desmorona, probablement per no tornarse á alzar may més, porque 'l seu temps ha passat.

El monestir de Poblet signé una joya arquitectónica en l' época en que 'ls reys aragonesos, que l'havían escullit pera lloch de son darrer descans, el colmaren de favors y privilegis; pero signé també un padró de feudalisme monacal, que atresorá riquesas considerables y proporcioná á sos felissos moradors tota lley de comoditats y de regalos. Se pot dir que reventá de massa grás. La comarca sobre la qual exercía son predomini l'odiava á mort, y quan sobrevingué la revolució venjadora, aquest odi esclatá ab las fiamas del incendi.

—¡Barbarie! ¡Salvatjisme!—cridan indignats els amants de las bellas arquitectónicas.

Y en efecte: será salvatjisme y barbarie la destrució de una joya tan hermosa; pero s'ha de tenir en compte que 'l poble vexat y oprimít, no estava encare en condicions de apreciar la válua ni 'l mérit de aquellas bellas, després de tants sigles de viure baix la suprema y única direcció dels frares. Poch devían cuidar aquests de la seva educació ni de la seva cultura quan se convertí en una manada de bárbaros y salvatjes. Cada hu recull els fruyts que sembra.

GRAN CABALGATA

Aixó es lo que m' han dit sempre las ruinas de Poblet ab la muda eloqüència del seu desastre, las moltas vegadas que he tingut ocasió de visitarlas.

Per la boca de sas esquerdas semblan proferir aquesta lliadó: Cada hù recull els fruyts que sembra.

No creyém que sápigam enténdrela els catalanistas de las efusions románticas, anyoradissos de las cosas vellas, y possehits de la devota creencia de que tot lo vell es millor que lo nou, lo mort superior á lo viu.

Allá hi han portat la seva bandera, com si estiguessin gelosos de donarli per baptisme 'l baf dels profanats sepulcres.

La bandera captada, de deu céntims en deu céntims, entre las donas catalanas, que á ben poca costa pogueren mostrar la seva adhesió y 'l seu entusiasme...

La bandera, desde un principi benehida per un Cardenal, per qui 'l liberalisme es pecat, y favorecuda ab 100 días de indulgencia, otorgadas á qui la segueixi devotament, en tots els actes en que figuri...

¿Es aquesta l' orientació del catalanisme?

Qualsevol creuria que 'ls que la sustentan están possehits de l' aberració de creure que 'l sol del passat ha de tornar á eixir pel mateix punt cardinal per ahont va fer la seva posta.

¿Es aquesta la Catalunya que s' intenta restaurar?

¡Ara m' explico perque ab tot y ser tan hermosa y rica la bandera de la Unió catalanista, quedi reduhida á un senzill exemplar de indumentaria, pero sense ánima.

Las arts del teixit y del brodat hi han apurat els seus primors, perque no 's necessita l' empenta de l' inspiració per exercirlas, essent com son fillas de l' educació del gust y de la santa virtut de la paciència. Pero en cambi, un poeta ha tractat d' enaltirla, de cantarla, de realarla ab els resplandors de un himne, y ha fet una feyna desastrosa. No sembla sino que avants d' escriure las setze ratillas que li ha dedicat, hagués probat de portarla y com la bandera es grossa y pesanta y té un gran balans, hagués quedat rendit y sense forsas per empunyar la ploma.

Poeta es en Maragall; pero aquesta vegada s' ha posat al nivell de un principiant.

La mateixa idea d' enlayrament que va tenir al escriure 'l *Cant de la senyera del Orfeo catalá*, ha tingut al escriure l' *Himne de la bandera de la Unió catalanista*.

Deya llavoras:

«Per demunt de nostres cants
alsarém una bandera
que 'ls farà més triomfants.»

Y comensa avuy:

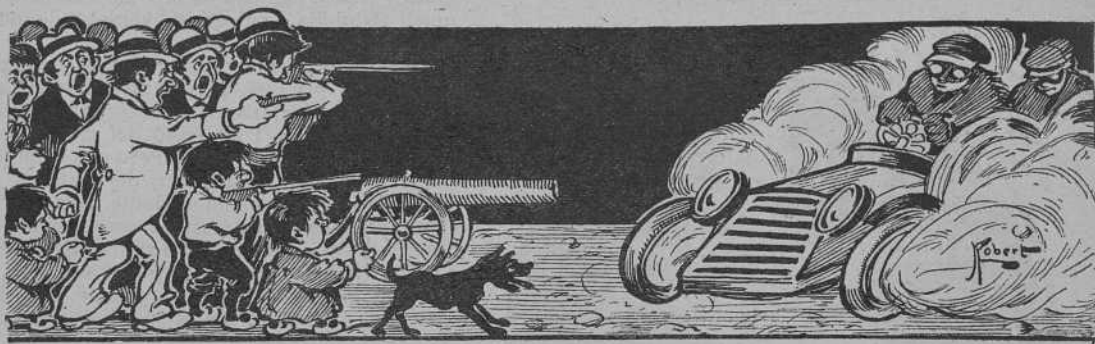
«Alsém els cors que ja tenim
[bandera
enarbolada sota 'l
[nostre cel...»

Idea petita, ja que s' evoca un cel, sota del qual quedan molt baixos els cors que s' alsan y las banderas que s' enarbolan.

aquí tenen retratats
els sis carros dels mercats.

CONCURS D' AUTOMÓVILS

Així diu qu' estarà 'l públich
esperant véurels sortí.

«En nostras mans ha nat com rosa vera
la flò en l' espay, pro en nostre pit l' arrel.»

Deixant apart que *bandèra* y *vera* prosòdicament
no consonan ¿pot donarse una idea més confosa que
la de una bandera transformantse en rosa que naix
en las mans, s' espandeix en l' espay y té l' arrel
en el pit?

Donchs si aquesta estrofa es dolenta, pitjor enca-
ra la que segueix:

«Els bells colors ha desplegat en l' ayre;
l' amor hi llú en l' or barrat de sanch,
(un vers que á causa de la sinalefa resulta coix)

escampa arren la poderosa flayre
ab que reneix un poble fort y franch.»

Un poble que reneix ab flayre poderosa... ¿qué
vol dir aixó? Un poble fort y franch. ¿Y qué 'n di-
rém de aquesta duresa en uns versos destinats á
ser cantats?

No tenim cor per acabar. Pero lo qu' es aquesta
vegada desconeixém al poeta Maragall. Bé es veri-
tat que dels sepulcres no 'n pot sortir la vida dels

pobles, ni de las cendras fredas es possible que 'n
brolli la flamma de l' inspiració.

Per molts indulgencias que concedeixin els bis-
bes, es impossible que 's realisi aquest prodigi.

P. DEL O.

PASQUA GRANADA

¡Salut, arbre provehit
dels fruyts que de sa naixensa
vas fernos la prometensa
allá per l' Abril florit!

¡Salut, niu ab nova cría
que has de doná' ab tas cansóns
novas manifestacions
de la eterna Poesia!

¡Salut, dona fecondada!
No vull sapiguer d' ahont vens
ni de qui es el fruyt que tens;
sols sé qu' ets Pasqua Granada;

Sols sé qu' avuy ta figura
que per l' embrás s' ha enlletjit,
á 'n els meus ulls ha adquirit
mes espléndida hermosura;

Sols sé que vas á la Vida
sadolla de goig matern.
¡Ni que vinguis del infern,
serás per mí benehida!

E. JUST Y PASTOR

GAT ESCALDAT...

—¿Ahont pensa anarlos á veure als automovilistas?
—Al cementiri, l' endemá de la festa.

L' HONOR

En una ciutat, de *cuyo nombre*, per més esforços
que faig, no puch recordarme'n, dos desocupats van
pasarse un día á disputar sobre l' honor.

L' un d' ells se deya Xerrapeta; l' altre, Cucurulla.

—L' home que no té honor—afirmava el primer
—es un ningú.

—No solzament es un ningú—anyadía 'l segón—
sinó que mereix ser excluhit del tracte de las per-
sonas formals y ben criadas.

—Aixó, dirho, tothom ho diu; pero quan vé 'l mo-
ment de portarlo al terreno prácticich...

—Donchs, lo qu' es jo no hi faig pas compliments:
sigui qui sigui y 's tracti de qui 's tracti, quan me
convenso de que un home no té honor...

—¿Vos? Vos sou com els demés. Enrahoneu, en-
rahoneu, y... vaja, no tinch ganas d' allargarme.—

Que si son verdas, que si son maduras; que una
cosa es predicar y l' altra tallarse 'ls cabells, els dos

NÚMERO SENSACIONAL

Y hasta 's diu que la carrera es fácil que acabi així.

contrincants van enredarse de mala manera, fins qu' en Xerrapeta va acabar per dir:

—Vaja ¿voleu que us sigui franch? Donchs, ja que tant me busqueu la llengua, us participo que per mi vos no sou un d' aquests homes sense honor.

—¡Lo mateix sou vos per mi!—respongué en Cucurulla perdent decididament els estreps.

¿Heu vist dos gossos furiosos, mirantse fit a fit y ab la boca oberta á punt de tirarse l' un sobre de l' altre?

Aixís van mirarse en Cucurulla y en Xerrapeta una volta deixada anar la terrible injuria. A jutjar pel foch dels seus ulls y l' inflor dels seus polsos, semblava que anavan á ferse malbé, á beure's mútuament la sanch, a triturarse.

Pero de prompte, il·luminats per un vesllúm de rahó ó continguts per la por que á mitjas els dominava, l' un y l' altre, assaltats per la mateixa idea, s van aturar.

—Si jo tinch ó no tinch honor—digué en Xerrapeta—no sou vos qui ha de jutjarho.

—Ni vos—replicá en Cucurulla—estéu tampoch en situació de faltar sobre si jo 'n tinch ó deixo de tenirne.

—Nombrém un tribunal.

—Aceptat.

—Elegim á tres personas que 'ns coneguin y estiguin al corrent de tots els actes de la nostra vida, y que siguin ellas las que determinin els graus d' honoradés que 'ns adornan.

—Corrent: á elegirlas desseguida.—

Els dos adversaris buscaren á tres amichs y 'ls enteraren del trascendental problema que al seu fallo desitjavan sometre.

—Se tracta d' aixó, y aixó y aixó. Vosaltres, que fa anys seguim els nostres passos, direu de nosaltres qui es el que té honor y qui es el que no 'n té.—

Penetrat de la importancia del assumpto, el tribunal va rumiarlo ab tota conciencia, repassant detingudament la fulla de serveys d' en Xerrapeta y la de 'n Cucurulla.

Y una vegada estudiats els llarchs *considerandos* y probats en la pedra de toch tots els *resultandos*, els senyors jutjes reuniren als dos amichs y 'ls digueren:

—Tenim el gust de participarvos que, en el nostre concepte, l' un y l' altre sou homes d' honor.

—¡Alto!—va cridar en Xerrapeta:—no m' hi conformo ab aquest dictámen:—Que jo tingui honor, m' está molt bé; pero perque també 'n tingui en Cucurulla, no hi passo.

—¡Igual protesta faig jo!—va exclamar en Cucurulla:—Es una equivocació com un temple l' arribar

no més á somiar qu' en Xerrapeta pugui ser tingut per home d' honor.—

Com pot suposarse, 'ls dos competidors tornaren á armar una saragata que n' hi havia per llogarhi cadiras y, final de la disputa, 's resolgué sometre altra vegada la qüestió á un nou tribunal.

Si ab interés s' ho havia pres el primer, ab més encare va pëndresho el segon, enterat de lo mal rebuda que la resolució de l' altre havia sigut.

Ab conta-fils s' examiná 'l tramat de la vida dels dos litigants; ab microscopi foren un á un estudiats els seus actes.

—Senyors—van dir un día els tres jurats, encantantse ab en Xerrapeta y en Cucurulla:—la nostra opinió sobre vosaltres dos está ja formada.

PEL CONCURS DE VERDURAS

Dos individuos del Jurat.

—¿Y quína es?
—Que ni l' un ni l' altre teniu honor.—

¡Qué van haver dit!... ¡Ni l' un ni l' altre! ¿Ahónt teníen els ulls aquells tres infelissos?

Que 's digués qu' en Cucurulla era un deshonorat, á n' en Xerrapeta li semblava molt just; pero ¡ell! ¡serho ell també!...

En cambi l' altre considerava acertadíssim el fallo que deixava sense honor á n' en Xerrapeta, pero ¡atrevirse á duptar del seül!...

Veyentlos tan alterats, el tribunal aburrit va enviarlos á passeig, y 'ls dos pledejadors, altra vegada sols y ab l' honor en quarentena, se quedaren al carrer disputant ab tan encarnissat empenyo que, olvidantse de las horas que passavan, fins á las onze de la nit no van adonarse de que 'l sereno del seu barri estava escoltantlos y rihent.

—Home—van dirli'ls dos á un temps, ja rendits per la fatiga:—vos que sou completament imparcial podríau treure'ns de duptes. ¿Ens teniu ó no 'ns teniu per personas d' honor?

—Dispénsinme—respongué 'l sereno ab molta calma:—avans de contestarlos, es necessari que m' expliquin aixó del honor que vol dir.—

Comissions, tribunals, juntas investidores que us entreteniu ab aquestas tonterias; recordeuvos de la discreta resposta del sereno. Sense resoldre préviament aquesta qüestió es impossible fer res.

¿Qué s' entén per honor?

Hi ha qui 'l creu entelat per la defraudació d' una sola pesseta.

Hi ha qui no 'l considera perdut ni pel robo d' un milió.

A. MARCH

PRIMAVERENCA

¡Ja som en el bon temps en que 's disfruta de una brisa suau y alagadora!

¡Ja som á la estació que, temptadora, la Venus per l' Amor se 'ns fa absoluta!

¡Ja empunya Primavera la batuta dessota estol de flors que s' atresora!

¡Ja s' ou el cant sublim de veu sonora que 'l gay rossinyolet al cel tributa!

Y aviat, per descansar de las fatigas, els richs desfilarán com á formigas anant á recrearse, fent parella.

Y jo seguint constant costum ja vella, també á passar l' estiu faré ma via anant... al escriptori cada dia!

J. ALAMALIV

SI ES BROMA...

... Puede pasar. Pero si la cosa va realment de debó, judiquin vostés mateixos de quín modo 'ns ho hem de pendre.

Com si á Barcelona no tinguessim ja prou tranvías, vé un particular y presenta al Govern Civil el

EL NOU ARCALDE

No es que no 'l creguém prou apte ni que desconfiém de res, pero las sevas patillas ¿podrán soportar tant pes?

projecte d' un de nou que 's titula *Del interior* y que, arrencant del passeig de Colón, sota las Dressanas, passarà per...

Vaja, asséntinse y comensin á barrinar. Meditin un' hora, dugas, tres, las que vulguin... ¿Qué s' hi jugará que, per rato que hi emplehin, no son capassos d' endavinar per ahónt passarà el nou tranvía *Del interior*?

¿Per la Rambla? No pot ser: ja n' hi passa un. ¿Per la Ronda? Ja n' hi passen dos. ¿Pel carrer del Carme? ¿Pel del Hospital? ¿Pel de Pelayo? Ja n' hi passen tres.

¿Per ahónt passarà, donchs?

Si vostés son calvos, no s' amohinin; pero si no ho son, tinguin la seguretad de que 'ls cabells van á posársels'hi de punta. ¡Atenció!

El tranvía *Del interior de Barcelona*, sortint, com hi dit, del peu de las Dressanas, y seguint un moment pel passeig de Colón, trencará pel Dormitori de Sant Francesch, entrarà al carrer Ample y 's ficarà als Agullers, y després d' haver recorregut carrers tan'espayosos y tan á propòsit per passarhi tranvías com els del Call, Banys Nous, Palla, Bou de la plassa Nova, Ripoll, Infern, Mercaders, Avellá, Pe-

llicer, Carders y Bassas de Sant Pere, tornarà al punt de partida, ab las rodas—suposo jo—plenas de sanch y deixant darrera seu un interminable rastre de cadavres de totas classes y condicions.

Observin que 'l projectat tranvía no passa pel carrer de las Donzellas ni pel de las Moscas. Hem de creure, piadosament pensant, que aixó 's deu á una distracció del autor, porque si 'l passeja pel de la Palla y pel del Bou, ¿per qué no l' ha de fer passar també per aquells altres dos que, si no son tan estrets com aquests, ben poca cosa 'ls hi deu faltar?

He recorregut, per pura curiositat, el camí que 'l sollicitant de la concessió pensa fer seguir al seu tranvía, y m' he quedat pasmat del fantástich atreviment que 'l seu projecte representa.

Aixó, més que pretendre establir un tranvía en tals ó quals carrers, es volguer fer entrar el clau per la cabota.

Perque ¡mirin que anarse á imaginar que una bañera de semblant calibre pot arribar á passar per carrers com els de Mercaders ó de Ripoll!...

M' he fixat sobre tot, en dos dels que figuren en el projecte, y creguin, caballers, que n' hi ha per quedar-se de pedra marbre. Parlo dels del Infern y Pellicer.

¿No 'ls recordan? Son induptablement de lo més estret qu' entre 'ls més estrets té Barcelona. Tant ho son, que l' autoritat, anticipantse á lo que algún dia podria succehir, hi ha posat un pilá al bell mitj, prohibint en ells el pas ¡fins dels carretóns!

Y en uns carrers en els quals l' autoritat local hi considera perillós el tránzit dels carretóns, l' autor del nou projecte ¡vol ferhi passar un tranvía!

¿No 'ls sembla veure moure's per aquí una má misteriosa qu' está prenent el pel á algú?...

¡Un tranvía pel carrer del Infern! ¡Un tranvía pel carrer de Pellicer! ¿Qué pensarán al enterarse de la estupenda noticia els vehins d' aquestas dugas famosas vías públicas?

Ignoro la resolució que, al fi persona forastera, haurá pres el Gobernador al rebre 'l projecte; pero, jo que conech la localitat, m' atreveixo á donarli al Sr. González Rothwos un consell.

No s' entretingui en passar á informe del oficial corresponent els planos presentats. Al gra, al gra desseguida.

En compte de fer examinar el projecte per un ténich, fassi examinar l' autor per un alienista.

Creguim, es lo únich que procedeix.

MATÍAS BONAFÉ

¡OH, LAS CRIATURAS!

En tenir criaturas—hi ha qui té un gran goig; jo 'n tinch una y, creguin, — que 'm fa tornar boig.

A curiosa y neta—no guanya ningú;

puig, lo qu' ella toca...—no está pas segú.

De sé estalviadora—dona probas grans;

gasta per forquilla—els dits de las mans.

No fa may á taula—ni un sol cumpliment;

si un guisat li xoca—grapada al moment.

Cada cop que alguna—necessitat té

deixa anar la... cosa,—allá 'hont li ve bé.

Quan jo 'm poso á escriure—als poquets instants

m' agafa y me posa—plé... de consonants.

Comensa á fer ratillas—sobre d' un paper,

y al final, per postrea,—aboca 'l tinter.

Com qu' es endressada,—té la precaució

de que lo que troba...—ho endressa pitjó.

L' un día al ser l' hora—d' anar á dormi

al llit m' hi trobo una—botella de ví.

L' altre día 'm poso—á dinar tranquil

y 'm veig á la sopa—dos rodets de fil.

Tinch una cartera—molt bona, de pell

que molts cops se 'm torna—un sabatot vell.

Quan el meu sombrero—me pot agafar

al safreig el tira—per veure'l nadar.

Hi ha cops qu' es la seva—millor distracció

tirar forsa agullas—dintre del porró.

Altres cops agafa—un clau y un martell

y, ¡horror! vol clavármel—al mitj del clatell!

Hi ha qui diu encare—que aquests disbarats

son menadas; ¡ca, home!—son... ¡barbaritats!

Jo, molts cops l' agafa;—¡y unas intencions

me venen d' inflarli—la cara... á petóns!...

J. STARAMSA

LLIBRES

EL ESPIRITUALISMO EN EL ARTE por CARLOS LEVÉ-QUE.—Traducción de Constantino Román.—Forma part aquest llibre de la *Biblioteca científica-filosofica*, que publica l' editor Jorro de Madrid. Com no abundan en la nostra bibliografia obras de aquesta especie, 'ns precisa importarlas del extranger, y la seva publicació es sempre laudable, en quant contribueixen á difundir els co-

CONCURS HÍPICH

—Ab una bestia tan llesta,
per poch que 'ns espavilém,
ja veurás tú com serém
els héroes de la festa.

¡CAP ALLÁ!...

—No 'n fassin cas de lo que semblém. ¡En el terreno
ens han de veure!

neixements artístichs estudiats baix una base científca, segura guia de la crítica. Carlos Levêque desempenyá per espay de un bon número d' anys la càtedra d' estètica en el Colegi de Fransa, havent sigut un adalit constant de las doctrinas espiritualistas.

El llibre està compost de tres estudis, encare qu' escrits en èpocas distintas y publicats en diverssas revistass, informats en un mateix criteri, y per lo tant perfectament homogèneos. S' ocupa el primer del *Espiritualisme en la escultura*, oferint punts de vista verdaderament originals y revelant en son autor un coneixement perfecte de l'ànima del Art escultòrich. Trassa en el segón, á manera d' exemple de sas teorías, un esbós admirable del gran escultor espiritualista Carlos Simar. Y l' tercer y últim va dedicat á un gran pintor espiriualista y filòsoph, Nicolau Poussin, que lluytá mentres visqué contra las tendencias predominants en la seva època, y á qui ha arribat l' hora de ferli justicia tant per son mèrit intrínsech, com per la prepotencia de son esperit independent.

Obras com las de Levêque mereixen ser llegidas y meditadas no-sols pels artistas sino per totas las personas amants de la cultura, y en especial per aquells que aspirin á parlar d' art ab coneixement de causa.

DE LA VIDA.—*Poesias catalanas* per R. SURIÑACH SENTIES.—Entre l' esbart de poetas catalans joves ocupa un lloch distingit l' autor d' aquest aplech de versos, que mes de una vegada ha favoregut las páginas de LA ESQUELLA ab sas sentidas composicions.

Se distingeix el Sr. Suriñach, per l' ingenuitat y la puresa de la inspiració, aixís com també per la primorosa expontaneitat de la forma. Sense rebuscar els assumptos, els troba, y sense necessitat de visibles esforços els modela en versos naturals, sentits, en els quals tot sovint la frase justa transparenta l' pensament ab tota la frescura de la concepció. Aquest es, després de tot un dels principals privilegis dels poetas á natura. Sentir ab delicadesa y exteriorisar el sentiment en una forma delicada y primorosa constitueix el *quid* de aquest art difícil, que tants y tants manossejan, y que poch, ben poch dominan, malgrat els seus esforços.

En la poesia del jove Sr. Suriñach hi predomina la compenetració dels espectacles de la naturalesa, ab l' estat del seu esperit, ab una armonía tan ben fosa, qu' enamora.

Pera donar una idea del mèrit de aquestas composicions, ne reproduhim un parell, presas al atzar.

PRELUDI DE MAIG

Un dematí esplendent.
Un xiscle d' oreneta.
Una mirada ardent.
Una mar blava... quieta.

Una espiga que 's gronxa verdejant,
mes alta que las altrass y mes bella.
—A n' el peu de la espiga, agonitzant
una pobre rosella.—

Un nou petó que irresistiblement,
dels meus llabis va als llabis de l' aymada.
—Al recó del jardí, joyosament,
un' altra rosa, al nou roser, que 's bada.

Dugas flors que s' abrassan
y altrass flors separadas que 's daleixen.
Dos papellóns que, tremolosos, passan
y 'ls ulls de l' estimada que 'ls segueixen.

L' ESTANY

Enllá de la pineda atapahida,
com si dormís, s' extén l' estany tot blau.
Sempre, en las horas tristas de ma vida,
prop d' ell hi he trobat pau.

Sembla un mar petitet que, Deu, un día
hagués fet pels aucells y papellóns;
y aixís com en el mar van fent sa via
naus pesantas com mons,

del blau y quiet estany tan sols ressalta
bressolantse s'au y mansament,
alguna que altra fulla que, malalta,
li haji portat el vent.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

La señorita Cachemira, novela por Jules Claretie (de la Academia francesa). Traducción de J. Miró y Folguera. —El nom de aquest autor tan justament celebrat fa la recomenació de l' obra, y aumenta sos atractius sa elegant presentació editorial y sa inverosímil baratura. Forma part de la *Colección de Ambos Mundos*.

La gent del llamp de n Joseph Aladern.—Colecció de quadros tarragonins que 's distingeixen per son color local. Forma el volum VI de la *Biblioteca popular de L' Avenc*.

RATA SABIA

QUAN JO SIGUI ALCALDE

Tinch un projecte atrevit,
un extens plan de reforma
que seguiré com á norma
quan me nombrin á Madrid.

El plan es tan colossal,
que si 'l govern ho sabia,
á casa á buscé 'm vindria
tocant la *marxa-real*.

Jo soch modest en excés,
pro en públich vaig á exposarlo
perque no 's creguin que parlo
per enrahonar no més.

Per una falsa modestia,
si una idea gran m' acut,
¿m' haig de quedar com un mut
sense dir ase ni bestia?

¡Ah, no! No dech ni un moment
callá 'ls conceptes qu' entranya,
per mes que sé que aquí á Espanya
no 's recompensa 'l talent;

Pro quan un está segu'
de causar gran benefici,
no li dol fe 'l sacrifici
del seu bé pel bé comú.

Tinguin la seguretad
que quan arribi 'l meu día,
me presento á l' alcaldía
aixís que m' hagin nombrat;

Encarrego á algún tinent
la firma y la demás farda,
y jo ben sol cada tarde
cap al *Parque* falta gent;

M' enduch tinta y paper blanch,
y allí 'l rato que tinch lliure,
ensenyó als micos d' escriure,
y 'ls faig fé *oficis* de franch:

Als quinze días y encare,
son ja *oficials* de primera
y despatxo á la carrera
á tots els *escribents* d' ara;

Després, prenent per exemple
que quan una casa es pobra
pot vendre's lo que li sobra,
faré un servey com un temple:

Obrant com apoderat
y com alcalde en persona
de la comtal Barcelona,
qu' es de tot lo aquí creat

única senyora y duenya;
y ab el dret que 'm concedeix
la ley vigent que regeix,
me vench els arbres per llenya;

per ferro vell els fanals;
y si ningú me 'ls comprava,
dels pedrissos ne faig grava,
y tot aquest pet de país

plens de *filferros* y *clavias*
formant *eléctrica* reixa,
tota aquesta aèrea *xeixa*
me la vench als que fan gavias.

Aixó es de grans resultats,
sense por que 's sublevessin
y en huelga se 'm declaraessin
els propis interessats;

Aixís faig un bon inglés,
reduheixo bastant els gastos,

EL CLOU DE LA FESTA

Gran carro alegòric dels mercats de Barcelona.

y de perills y de trastos
netejo tots els carres;
Y ab cosas tan profitosas
tals ventatjas s' obtindrán,
que las Ramblas se podrán
empedrâ ab pedras preciosas.

L'extens programa qu' exposo,
en plasso ben curt per cert
confio veurel complert,
perque ademés me proposo
conseguir el meu objecte
sens que protesti ningú,
puig tothom tindrâ segú
que aprobantse aquest projecte
enginyós y colossal,
pro senzill â la vegada,
quedarâ regenerada
l' Hisenda municipal.

PEP LLAUNÉ

PRINCIPAL

Dedicat exclusivament als Srs. associats de la *Filarmonica* se donâ divendres de la senmana passada un interessantíssim concert, en el qual el mestre Crickboom feu gala una vegada més de sas grans condicions de vio-

UN PARE DE FAMILIA

Tres caballs pel Concurs hípich.

linista eminent, â l' altura de las primeras celebritats europeas.

L' orquesta, composta en gran part d' alumnes de la seva escola, tocâ baix la intel·ligent direcció del mestre Mas y Serracant, la *Suite en re major* de Bach y *Dos pessas en forma de cnon* de Schumann, abrillantantlas ab una execució molt justa.

Y en Crickboom entussiasmâ â la concurrència ab el *Concert en re major* (op. 61) de Beethoven, pasmosament interpretat, no ja sols per las inmensas dificultats venudas victoriosament, sino també ademés per l' íntima compenetració del executant ab l' ânima del compositor. La *cadenza* ab que termina 'l primer temps, tal com la toca en Crickboom es una maravella.

Després ens feu saborejar l' *Andante* del concert en *si menor* de Saint Saens; una *Habanera* del mateix autor y la *Balada y Polonesa* de 'n Vieuxtemps, pessa de proba per un violinista. De totes ellas se 'n surtí com un gran virtuose.

Que sigui l' enhorabona.

TÍVOLI

Continúan las representacions de *La Canción del ndrugo*, afiantantse més y més cada nit, l' èxit de la sobria y ben treballada partitura de 'n Morera.

Ultimament s' ha encarregat del paper de protagonista la Srta. Carrasco, tiple de veu fresca y ben timbrada, d' excelents condicions d' escola, y que ademés ab la seva figura escayenta y ab l' art de representar que posseheix, dona un gran valor al personatge. No vaciéem en vaticinar que la Srta. Carrasco está cridada â fer una brillant carrera.

NOVEDATS

Els artistes de *Varietés* que tant entretenían al públich ab las sevas habilitats, han cedit l' escenari â la companya Mariani-Paladini.

La qual debutâ dimecres ab la comedia de 'n Sardou: *Madame Sans-Gêne* ó com si deguessim: *La corte de Napoleón*. D' ella y de las que vagi representant la intel·ligent y agraciada artista, n parlarém las senmanas successivas.

Dimars en Malats ens trasladâ â París, en l' hora decisiva de la seva carrera de artista.

En efecte: ab el programa que 'ns oferí, obtingué 'l disputat premi Diemer. Figúrinse si ab aixó sols despertarí l' interès y l' emoció del públich.

El teatro estava plé â vessar de una concurrència selecta, ávida de admirar al llorejat artista catalá. ¡Y ab quin brío, ab quina seguretat descapdellâ en Malats l' escullit programa! Estava compost de pessas molt variadas y â propòsit pera posar â proba las diverses facultats que han de adornar â un artista complert: la brillantés, la forsa, l' expressió, l' elegancia y 'l primor: en Malats las posseheix en un grau extraordinari, havent arribat â forsa de talent y d' estudi al plé domini del seu art. Ja se 'n pot anar pel mon â competir ab els primers.

Tal fou l' opinió general, lo mateix sentintli tocar la *Sonata apassionata* (op. 57) de Beethoven y l' *Estudi en forma de vals* de 'n Saint Saens, que 'ls preciosos *Estudis sinfónichs* de Schumann, que la *Balada en fá menor*, la *Mazurca* y l' *Preludi en re bemol* de Chopín, que la *Campanella* de Paganini-Lizt, un portento de brillantés que demana una digitació inverossímil. Y lo mateix també en un bon número de pessas fora de pro-

AL SABER QUE HI HA FESTAS

—Y donchs, noys, ¿qué fem parats? ¿Cóm es que no formém una comissió?

grama que hagué de tocar al final de cada part, per acallar las estrepitosas exigencias dels goluts, que aplaudeixen perque 'ls agrada; pero també perque 'n volen més.

Sintetisant: Barcelona en el concert del dimars va otorgar á n' en Malats un según premi Diemer, per las calurosas ovacions que li tributá, y pels resultats materials que degueren elevarse á una suma, no alcansada aquí per gayres artistes.

CONCERTS D' EUTERPE

Se doná 'l dilluns el primer de la temporada, baix la direcció intel·ligent del mestre Rafart.

Totas las pessas del programa sigueren executadas ab gran esmero, y no hi ha que dir si *La Marsellesa* electrisá 'l públich, havent cantat el solo 'l aplaudit baix senyor Perelló. Tres vegadas hagué de repetirlo cedint als aplausos entusiastas de la multitud que omplena de gom á gom el *Teatro del Tivoli*.

N. N. N.

ESQUELLOTS

L' empresa Lebón davant de l' actitut dels seus

operaris declarats en *huelga*, no va tenir més remey que obrir l' aixeta.

D' altra manera 'ls carrers de Barcelona haurían quedat una mica més á las foscas de lo que hi están ordinariament. Lo qual no deixava de ser un perill, perque entre tenebras qualsevol topa... Sobre tot els atracadors ab els porta-monedas y rellotjes dels transeunts.

Ab la resolució de la *huelga* tenebrosa inaugurarà ab fortuna las sevas funcions de arcalde de Real Ordre D. Guillém Boladeras.

Y en veritat que tenia motiu d' estar satisfet, per quant l' arreglo sigué cosa sols de algunas horas.

Ara que té llum, no falta sino que l' apliqui degudament á aquells misteris dels regidors indignes.

D' altra manera será qüestió de dir:—*Apaga y vámonos!*

Aixís com á dintre de casa de un quant temps ensá no guanyém per disgustos, á fora tot se 'ns ne va ab satisfaccions.

Després del gran éxit de 'n Malats, el gran éxit

TEATRO DE NOVEDATS
UNA ESTRELLA ARTÍSTICA

Teresa Mariani.

de 'n Ramón Casas, que acaba de ser nomenat *Societaire* del Saló de París.

Aquest títol es la distinció més alta que concedeix la *Société national de Beaux Arts*. Equival a una medalla d'honor. Y dona dret a portar las obras a las Exposicions que se celebrin, sense tenir que passar per la visura del jurat. Al *Societaire* se 'l considera indiscutible; es a dir: mestre entre 'ls mestres.

En Ramón Casas pot ben gaudirse de haver arribat a la meta de la carrera, en l'automóvil del seu talent, ab pasmosa rapidés y sense haver causat durant el tránsit la més mínima desgracia.

Cal repetir lo que diguerem la senmana passada a propòsit de 'n Malats:—¡Son trempats els noys de casa!

El nostre bon amich y company D. Joan Serra Constansó, *Jeph de Jespus*, acaba de sofrir a Igualada hont resideix, y en el transcurs de pocas horas, dugas desgracias de familia tan tremendas com irreparables en la mort del seu pare y 'l seu oncle, dos apreciabls vellets qu' estimantse sempre y fentse estimar de tothom, no han pogut sobreviure's l' un a l' altre.

De tot cor ens associém a la pena qu' experimentan el nostre benvolgut amich y sa distingida familia.

L' altre día 'm varen fer notar qu' en el decret admetent la dimissió del càrrech d' arcalde presentada pel Sr. Monegal, deixava de figurarhi aquella fórmula usual: «quedando altamente satisfecho del interés y el celo con que lo ha desempeñado.»

En Maura va ficarlo a la tronera, ab el taco sech, sense enguixar.

Devia ferho porque 'l Sr. Monegal estava massa arrimat a la banda.

En aquest Barcelona tot se va encarint de una manera extraordinaria: el pá, el vi, la carn, las verdures, tot enterament; hasta 'ls gegants.

El anys anteriors els camálchs encarregats de treure'ls a passeig, satisfeyan una cantitat al Ajuntament. En cambi aquest any demanan que se 'ls aboní alguna cosa. Els que s' ofereixen a ferho més barato, exigeixen 100 pessetas.

Bona sería que de aquesta feta no hi hagués ningú que durant la senmana de Corpus, s' encarregués de treure'ls a pendre l' ayre.

¡Els gegants en *huelgal* No 'n faltaria d' altre!

Els regidors regionalistas se senten débils, defallits, desmayats. D' aquellas energías, de aquellas ponderacions, de aquell gallejar dels primers temps ja no 'n queda ni la sombra. Tot lo més que se 'n conserva es el recort. Y 'ls recorts de aquesta especie en lloch de alentar el pit se 'n baixan a las camas, y quan aixó succeheix las camas fan figa.

En aquesta situació tan apurada, demanan ¿qué dirian?

¿Una tasseta de caldo?

No, senyors, unas quantas gotas de tinta diluhidas sobre un plech de paper en forma de *missatge*.

Que 'ls seus companys de causa 'ls alentin y reanimin, dihent que ho han fet tant bé y que perseverin; aixó es lo que desitjan, aixó es lo que necessitan, aixó es lo que demanan.

Y lo més trist per ells, es que portan trassas de no conseguirho, per ser moltíssims els companys de causa qu' están fondament disgustats.

Aquest día un dels més farrenys y mascles, m' ho deya en aquests termes:

—¿Qué s'han cregut aquests senyors? Nosaltres els missatjes els reservem pels *reys*, y ells, la veritat, ho han fet tan malament que ab prou feyna arriban á *sotas*.

Quan aixó escoltava se me'n venia á la memoria 'l lema de la mare del tristement famós Comte de Urgell, D. Jaume 'l Desdixat: «O rey ó res.»

A res han quedat reduhíts tots ells del primer al últim; y á menos que res tots junts.

Aixís, donchs, no hi pot haver missatge.

Madrid ha vingut contant fins ara ab una excelent Societat de concerts, que havia fet parlar molt d'ella cultivant la música dels grans mestres.

Y ara ha succehit que sense decaure lo més mínim en la seva importància artística està próxima á disoldre's, per una rahó senzillíssima encare que molt dolorosa: perque 'l públich ha deixat de correspondre als seus nobles esforços.

En l'últim concert interpretá la colossal novena sinfonia de Beethoven, y no lográ reunir ni mitja entrada.

Ja veuhén si n'hi ha pera tirar els violins al foch!

Y lo pitjor es que aquest mal no es privatiu sols de Madrid: es mal també de Barcelona y de tots els centres populosos d'Espanya. De un quan temps ensá, tothom, y en primer terme la gent de rango, fuig del art serio, com de un gran amohino. Mentres el día d'estreno de un pastitxo qualsevol del género xich, hi ha qui's disputa las butacas poch menos que á cops de puny, no's troba qui s'interessi pera gosar las intensas fruicións del art elevat, gloria del esperit humá.

Forsosament s'ha de atribuir aquest retrocés en la via de la cultura, á la preponderancia del flamenquisme que alentan las classes directivas de la política monárquica, y á la influencia de l'educació congregacionista, que ofega tota aspiració progressiva.

Ab aquestas dugas crossas per únich apoyo, aném ranquejant penosament, quedantnos á la qua y á una inmensa distancia del mon civilisat.

Un periódich francés atribueix al Papa l'intenció de utilitzar l'automóvil. Res te la cosa d'extraordinari, havent introduhit ja en el palau de Miguel Angel la llum eléctrica y 'l teléfono.

A un embaixador li digué:—Aquí teniu 'l dibuix de un automóvil en forma de carrossa Lluís XV, que un fabricant del vostre país acaba de oferirme. Tal vegada 'l faré executar pera servir-me'n l'any vinent, y crech que podré realisar una gran economia si logro reemplaçar per máquinas modernes, tots els caballs de

las mevas quadras. A mí las invencións no m'espantan.

No sabém si després de las desgracias ocorregudas en la carrera París Madrid, el Papa haurá canbiat d'idea.

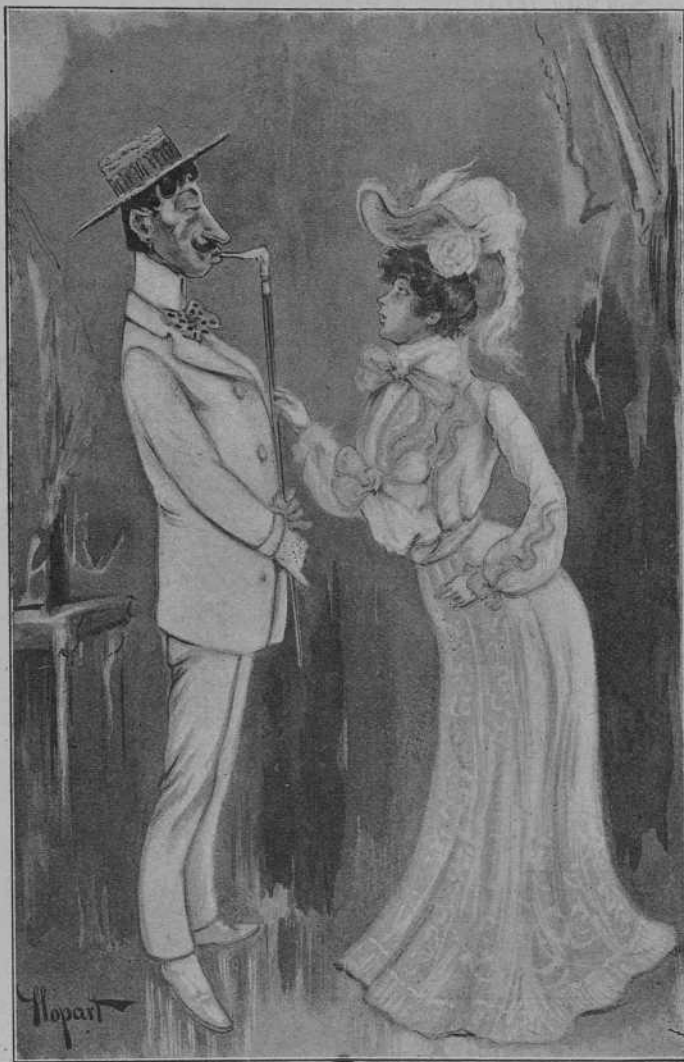
Per més que las marxas vertiginosas á més de 100 kilometros per hora no son del tot necessarias, ni deuhén ser tampoch gaire possibles dintre del Vaticá.

Diálech conjugal.

Ella:—¿May dirias que he somiat aquesta nit? Que 'm compravas aquell sombrero tant hermós que varem veure ahir al carrer de Fernando.

Ell:—Está molt bé. Ara no més falta que somihis de ahont haig de treure 'ls quartos per comprar-te'l. Quan ho hajas somiat, ja m'ho dirás.

MULLER PREVISORA

—¿Tan mateix vols pendre part en el Concurs d'automóvils?
—Sí.

—¿Ja has fet testament?

FESTAS DE BARCELONA

(NOTAS AGRÍCOLAS)

Carbassas pel concurs.

Camas de bróquil.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—Qui-jo-te.
- 2.ª ID. 2.ª—Do-lo-res.
- 3.ª ANAGRAMA.—Ambrós—Sombra.

4.ª TRENCA-CLOSCAS.—La Pasionaria.

5.ª ROMBO.—
N
S I S
S O C A S
N I C O L A U
S A L E R
S A R
U

6.ª CONVERSA.—Fuster.

7.ª GEROGLÍFICH.—Per peix a las pescaterias.

XARADA

La primera un bebestible,
la segona una vocal,
nota musical la tersa
y una flor el meu total.

F. VIRGILI R.

ANAGRAMA

Sembla mentida que essent
total y ab tanta experiencia
tinguis tan poca conciencia
y tan tot la teva ment.

J. COSTA POMÉS

TRENCA-CLOSCAS

PAU J. BATLLE

Formar lo títol d' un aplaudit drama en dos actes.

JOAN BERTRÁN

TRIÀNGAL

Primera ratlla vertical y horisontal: Nom de dona.—
Segona: Escorxa.—Tercera: Nota musical.

F. DOMENECH

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6.—Apellido popular.
- 1 2 3 5 4.—Nom de home.
- 6 1 4 1.—Apellido.
- 3 1 6.—Fluit.
- 4 1.—Nota musical.
- 2.—Consonant.

UN APRENENT REPUBLICA

GEROGLÍFICH

×
d
dd P dd
A I A
K K
A D
:
er er

ALBERTET DE VILAFRANCA

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

COLECCIÓN DIAMANTE (edición López)

OBRA NUEVA

TOMO 86

CUENTOS

POR ALICIA PESTANA

(Caïel)

Traducción del Portugués

TOMOS PUBLICADOS

1. *R. de Campoamor*. Dolores, 1.ª serie.
2. Dolores, 2.ª serie.
3. Humoradas y cantares.
4. Pequeños poemas, 1.ª serie.
5. Pequeños poemas, 2.ª serie.
6. Pequeños poemas, 3.ª serie.
7. Colón, poema.
8. Drama Universal, poema, primer tomo.
9. Drama Universal, poema, segundo tomo.
10. El Licenciado Torralba.
11. Poesías y Fábulas, 1.ª serie.
12. Poesías y Fábulas, 2.ª serie.
13. *E. Pérez Escrich*. Fortuna.
14. *A. Lasso de la Vega*. Rayos de luz.
15. *Federica Urrecha*. Siguiendo al muerto.
16. *A. Pérez Nieva*. Los humildes.
17. *Salvador Rueda*. El gusano de luz.
18. *Sinesio Delgado*. Lluvia menuda.
19. *Carlos Frontaura*. Gente de Madrid.
20. *Miguel Melgosa*. Un viaje á los infiernos.
21. *A. Sánchez Pérez*. Botones de muestra.
22. *J. M. Matheu*. ¡Rataplan!
23. *Teodoro Guerrero*. Gritos del alma.
24. *Tomás Luceño*. Romances y otros excesos.
25. *L. Ruiz Contreras*. Palabras y plumas.
26. *Ricardo Sepúlveda*. Sol y Sombra.
27. *J. López Silva*. Migajas.
28. *F. Pi y Margall*. Trabajos sueltos.
29. *E. Pardo Bazán*. Arco iris, cuentos.
30. *E. Rodríguez Solís*. La mujer, el hombre y el amor.
31. *M. Malosés (Corzuelo)*. ¡Aleluyas finas!
32. *E. Pardo Bazán*. Por la España pintoresca (viajes).
33. } *A. Flores*. Doce españoles de brocha gorda.
34. }
35. *José Estremera*. Fábulas.
36. *Emilia Pardo Bazán*. Novelas cortas.
37. *E. Fernández Vaquerón*. Cuentos amorosos.
38. *E. Pardo Bazán*. Hombres y mujeres de antaño.
39. *J. de Burgos*. Cuentos, cantares y chascarrillos.
40. *E. Pardo Bazán*. Vida contemporánea.
41. } *Jacinto Labaila*. Novelas íntimas.
42. }
43. *Fr.ª Sarasate de Mena*. Cuentos vascongados.

44. *F. Pi y Margall*. Diálogos y Artículos.
45. *Charles de Bernard*. La caza de los amantes.
46. *Eugenio Sué*. La Condesa de Lagarde.
47. *Rafael Altamira*. Novellitas y cuentos.
48. *J. López Valdemor*. La niña Araceli.
49. *Rodrigo Soriano*. Por esos mundos...
50. *Luis Taboada*. Perfiles cómicos.
51. *B. Pérez Galdós*. La casa de Shakespeare.
52. *J. Ortega Munilla*. Fífina.
53. *F. Salazar*. Algo de todo.
54. *Mariano de Ovívia*. Cuentos en guerrilla.
55. *Felipe Pérez y González*. Peccata minuta.
56. *Francisco Alcántara*. Córdoba.
57. *Joaquín Dicenta*. Cosas mías.
58. *J. López Silva*. De rompe y rasga.
59. *Antonio Zozaya*. Instantáneas.
60. *José Zahonero*. Cuenteclillos al aire.
61. *Luis Taboada*. Colección de tipos.
62. *Beaumarchais*. El Barbero de Sevilla.
63. *Angel R. Chaves*. Cuentos de varias épocas.
64. *Alfonso Karr*. Buscar tres pies al gato.
65. *Francisco Pi y Arsuaga*. El Cid Campeador.
66. *Vital Aza*. Pamplinas.
67. *Antonio Peña y Goñi*. Río revuelto.
68. *Enrique Gómez Carrillo*. Tristes idilios.
69. *Nicolás Estévez*. Calandracas.
70. *V. Blasco Ibáñez*. A la sombra de la higuera.
71. *A. Dumas, hijo*. La Dama de las Camelias.
72. *Joaquín M. Bartrina*. Versos y prosa.
73. *Francisco Barado*. En la brecha.
74. *Luis Taboada*. Notas alegres.
75. *Xavier de Montepin*. La señorita Tormenta.
76. *Antonio Zozaya*. De carne y hueso.
77. *Xavier de Montepin*. Muerto de amor.
78. *Conde León Tolstói*. Venid á mi.....
79. *Alfredo Calderón*. A punta de pluma.
80. *Enrique Murger*. Elena.
81. *Luis Taboada*. Siga la broma.
82. *Laura García de Giner*. La Samaritana.
83. *Cyrano de Bergerac*. Viaje á la luna.
84. *Eugenio Antonio Flores*. ¡Huérfana!
85. *Ívan Tourgueneff*. Hamlet y Don Quijote.

Precio de cada tomo, 2 reales

Obra nova **Voliaines**, por *E. Guanyabens*. Ptas. 3

El restaurador de muebles, por *R. Delvert*. Ptas. 3

SORTIRÁ AVIAT

SOTA LA PARRA

PER C. GUMÀ

NOTA.—Poden nostres corresponsals formular pedido.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en llibransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebra á volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

UN NÚMERO DEL PROGRAMA

GRRRANS FESTAS DE BARCELONA

Repartiment d' obsequis als pobres de la capital.

ASPIRANTAS AL TÍTUL DE «REYNA DELS MERCATS»

¿Quina s' endurà 'l premi?